

Mindig... egy másik oldalon

Politikatörténeti időrend – Szigeti Tóth Jánosról¹

- Magyar, katolikus falusi családban született és gyermekkorában, az 50-es években vasárnaponként ministrált a templomban, hittanból is jeleskedett, s csaknem papnak állt, legalábbis a környezete erre bízta és ezt szerette volna.
- A volt piarista gimnáziumba járt (Lovassy,Veszprém) ahol még több, régi tanár tanította. A renitens fiúosztályban, a Lenin téri szobor (ma Veszprém, Megyeház tér) felrobbantására készültek néhány társával, amit Harmath István osztályfőnökük időben lefűlt és a gyermekes tervet csendben, de keményen leállította.
- 56 után, a gimnáziumi évei alatt (1961-65) az apja börtönbe került. 2,5 évet töltött le, koholt vádak alapján, amely később politikai bosszúnak bizonyult. Pár évre rá rehabilitálták, és amikor egy hullámban előtérbe engedték a nem kommunista közéleti személyeket, a falu tanácselnökévé választották a 70-es években. (apja 20 évig a sportegyesület vezetője volt, s népszerű a helyi fiatalok körében.) Családi tanácsadóként, a Sz. Tóth sokat segített az előterjesztések és beszédek megírásában.
- 1968-ban a diákmozgalmak, s a Prágai Tavasz hatására néhány diaktársával önként beléptek a pártba. Később sikerrel beszélte le párt-diák társait, hogy a Varsói Szerződés bevonulása után (68.augusztus. 21) Csehszlovákiába szökjenek a megszállók ellen kiállni és harcolni Dubcsekért és a csehszlovák nép igazáért.
- Diákként egyik fő szervezője volt a tanulmányaik alatti diákakciónak, amelyekért fegyelmi sorát kapták. (a történeteket örökíti meg és dolgozza fel Lipp Tamás *Hályogkovácsok- szociográfia* (1982) és *Diákgregény* (1983) c. műveiben. A későbbi, hasonló szerepeken kívül soha semmilyen „párttiszséget” nem viselt.
- A 80-as évek elején a Népművelési Intézetben igazgatóhelyettesként, a népi írók szociográfiai munkásságát feldolgozó reprint kiadások elindításával küszködve helyezték erősebb megfigyelés alá és próbálták rövid pórázon tartani. Pártolta a honismereti munka, a pszichológiai tanácsadás, valamint a nyitott közösségi házak mozgalom elindulását.
- 1983-tól foglalkozott a két világháború közötti népfőiskolák történetével és működésük felelevenítésével. Több támadástól a Népfrontban Pozsgay Imre védte meg és segítette a népfőiskolák újraindításának munkáit.

¹ Ez az időrendi lista nem szakmai, hanem politikai vonatkozású, s csak elkerülhetetlen esetben tesz említést szakmai tevékenységről is. Nem keletkezett másért, minthogy ma a XXI. századi Magyarországon (2011-ben) a rágalmas még mindig büntetés nélkül, gátlástalanul folytatható tevékenység.

- Részlet az MSZMP Agitációs és Propaganda Bizottság 1985. július 19-i (nem nyilvános) állásfoglalásából:
 „ ... a Hazafias Népfőnt támogatásával 1983-ban megalakult a népfőiskolások baráti köre, amely a korábbi mozgalom résztvevőit tömöríti. A mai népfőiskolákra vonatkozó koncepció kialakításának és megvalósításának bázisává a Népművelési Intézet vált.A hivatalos intézményrendszerrel való elégedetlenségre hivatkozva felvetődött valamiféle „második művelődési rendszer” megteremtésének gondolata”
 Lásd: Az újrászületés krónikája Tíz év a magyar népfőiskolai mozgalom történetéből. MNT, Budapest 1998 227-232 oldalak.
- A 80-as évek közepétől és főként a második felében rendszeresen Erdélybe járt és többen, titkos szervezkedést indítottak (Tőkés Andrással és Béres Andrással) Először általánosságban a rezsim kisebbség elleni repressziójának feltárása, s Király Károly megmérgezésének leleplezése volt a cél. (Király az RKP KB tagjaként síkraszállt a magyar kisebbség jogaiért, s a Ceausescu rezsim el akarta tenni láb alól.) Később Tőkés István református püspökkel tartott rendszeres kapcsolatot, s készített interjút, szállított értesítéseket, amit Budapestre és Svájcba kellett eljuttatni. 1989-ben megtagadták tőle a beutazást Romániába. A szekuritáté jelentések ezzel kapcsolatos iratai még nem kerültek nyilvánosságra, ezekből néhány a birtokába került.
 -1985-ben munkaviszonya megszüntetését kezdeményező fegyelmi vizsgálat indult ellene a Népművelési Intézetben. A kollektíva ellenállása következtében az elbocsátástól elálltak és a minisztérium az Aczél György vezette Társadalomtudományi Intézetbe történő áthelyezést ajánlotta fel számára. Ő maradni akart és maradt is a helyén. Lásd: Az újrászületés krónikája Tíz év a magyar népfőiskolai mozgalom történetéből. 227-232 oldalak.
- MDF alapító, 1987. Bíró Zoltán és Csurka István vonták be az 1987-es lakiteleki találkozó szervezésébe, ahol részt vett és fel is szólalt. (Lásd Püski Sándor kiadását a 87-es Lakiteleki találkozóról)
- 1988-ban Horváth Balázssal együtt alapították meg az MDF veszprémi szervezetét. Ezt követően apja több mint 10 évig az MDF veszprémi irodájának vezetője, Horváth Balázs segítője volt. A helyi politikai munkában közreműködött Sz. Tóth is, annak ellenére, hogy 1990 után kilépett a Fórumból.
- 1988-ban az MDF Lakitelekről Pestre költözésében megszervezte, hogy a Népművelési Intézet könyvtára adjon helyet a Püski Kiadónak, a Hitel folyóirat szerkesztőségének és az MDF-nek. *A fővárosban az MDF a II. kerületi Corvin téren a Népművelési Intézetben kezdett működni.* Az MDF ezt követően tudott csak pesti irodát szerezni, először az Ó utcai felvonulási faépületekben, s később a Bem téren.
- 1989-1990-en az első szabad választás kampányára készülve az MDF nem rendelkezett semmilyen médiával. Közreműködött Berky Ferenc Györggyel együtt a Hitel c. lap, mint vállalkozás megteremtésében, majd a Csurka István szerkesztette Magyar Fórum hetilap létrehozásában, kiadásában és az első szabad választások alatt főszerkesztő helyettesként segítette Csurka István munkáját, Lázár Ervinnel és Trencsényi Imrével együtt.

- 1990-ben MDF képviselőjelölt a Pest megyei 3. sz. körzetben. Akkor 30-30 ezer forint jutott egy-egy MDF jelöltnek, amíg az MSZP és SZDSZ oldalánál dőlt a pénz és a magas fokú mocskolódás is.
- 1992-ben az MSZP-ből kilépett Pozsgay Imrével és az MDF-ből kilépett Bíró Zoltánnal létrehozták az NDSZ-t, amely az 1994-es választásokon nem lett sikeres. A Horn-kormány alatt 1995-től rendszeres „víz alá” taposásban részesült. 1997-ben a közművelődési törvény bizottsági előkészítő vitáiban több érdemi reform javaslat mellett a népfőiskolák törvénybe iktatását javasolta. Látva az MSZP, SZDSZ ellenállást, nemzetközi beadvány-hadjáratot szervezett. (Akkor Sasvári Szilárd FIDESZ, Takács Péter és Dobos Krisztina MDF képviselők támogatták) Az Országgyűlés illetékes bizottsága berendelte, s felelősségre vonta, hogy hazaáruló tevékenységet folytat a lejáratással. (Lásd az Országgyűlés Kulturális Bizottságának jegyzőkönyvét) *Az 1997-es CXL tv. először foglalja jogszabályba Magyarországon a népfőiskolák helyi művelődésben játszott szerepét.*
- 1998-ban a kormány javaslatára, érdemes és eredményes munkássága elismeréseként a Magyar Köztársaság Arany Érdemkereszt kitüntetés adományozták számára. (1998 szeptember 5)
- 1998-ban az Európai Felnőttképzési Társaság elnökségi tagjává választották, finn javaslatra, 2000-ben alelnökké, 2002-ben elnökké választották a 41 ország 115 nemzeti szervezetet átfogó legnagyobb, európai szakmai szervezetben. Kétszer újraválasztották (2004-ben és 06-ban) 2006-ban az *Trendek az európai felnőttoktatásban* c. nemzetközi tanulmány szakértői munkacsoport vezetője a Bizottság megbízásából. Ez a tanulmány szolgált alapul, hogy *2006-ban – először az EU történetében – ajánlásokat adott ki a Bizottság a felnőttoktatás fejlesztéséről*, amit 2007-ben a *Cselevési terv a felnőttoktatásról* c. bizottsági ajánlás követett. A felnőttképzés, szakképzés máig alapvető okmányáról van szó a nemzetközi szakmai közvéleményben. (Lásd: http://ec.europa.eu/education/pdf/doc268_en.pdf és COM,614 (2006) és COM,558 (2007) ú

Interjú részlet a LLine c. angol nyelvű európai folyóiratból

„A Jánossal való együttműködés lehetővé tette számomra, hogy ugyan született magyarként, de '56 óta mégis kívülállóként felfedezem a magyar társadalmat és megtanuljam megérteni, hogyan tudtak magyar honfitársaim a szovjet megszállás és a kommunista diktatúra alatt élni. Ő mutatott be azoknak a barátainknak, akikkel az elkövetkező években együtt ünnepeltük az október 23-i '56-os forradalom évfordulóit, zárt függönyök mögött, gyertyafénynél, emlékezve azokra, akik meghaltak a szabadságért. Ezek a találkozók politikailag természetesen elfogadhatatlanok, és ennek következtében veszélyesek voltak. Kollégákat, gazdákat, fiatalokat és városiakat mutatott be nekem és rám egyre nagyobb benyomást tett az a bizonyosfajta bátorság, amit ő mutatott. Számomra ez új volt. Beletelt egy kis időbe, mire ráeszméltem, hogy ő a kommunista éra alatt felnövő új generációjához tartozik, akik a szüleiktől nagyban különböztek. Az idősebb generáció szegénységet és

megfélemlítéseket élt meg, ami behódolóvá és féltőssé tette tagjait. Ezzel szemben a fiatalok nem féltek kritikusnak, „cinikusnak” lenni a legitimációt nélkülöző hatóságokkal szemben.”

Méltatás

Prof. Dr. Joshep Katus

(az ESVA elnöke, az LInE folyóirat nemzetközi szerkesztőbizottságának tagja)

A President with dreams Hungarian János Sz. Tóth heads EAEA Lifelong Learning in Europe

2006-ban az USA-beli egyetemekből álló szervezet, felnőttoktatás nemzetközi hírnévcarnoka kitüntető címet adományozott számára, elsőként kelet-európából. A németországi nemzetközi díjátadó rendezvényre nem ment el, az akkori kulturális kormányzat méltatlan pénzügyi sanyargatása elleni tiltakozásként. Angol nyelvű, nyílt levelet írt a bambergi rendezvény 300 résztvevőjének. Az amerikai szervezők fenntartották az odaítélt díjat és 2007-ben újra meghívták az USA-ba. A díjat Norfolkban vette át, 2007-ben

Részlet a Felnőttoktatás Nemzetközi Hírnévcarnoka laudációjából amit Jost Reischmann német professzor tartott Norfolkban

Magyarország abban az időben kommunista ország volt, még ha a kemény sztálinista időknek vége is volt már. Kutatta és újraélesztette a magyar és nyugati hagyományt a felnőttoktatásban a kommunizmus előtti időkből, és alapítójává és vezetőjévé vált a Magyar Népfőiskolai Társaságnak. Újraépítve a kelet-nyugati kapcsolatokat a felnőttoktatásban, segítette előkészíteni országa átmenetét a kommunizmusból a demokráciába, a pluralizmusba és a nemzetközi kölcsönhatások megvalósulásába. „²

- 2006-ban megpályázza és elnyeri az esztergomi katolikus főiskola szociológia tanári és tanszékvezetői állását. A 2008-ban a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen fuzionált intézményben az egyetemi tanács jóváhagyása alapján Dr. Erdő Péter bíboros egyetemi docenssé nevezte ki. *Közreműködésével indul el az andragógiai MA szintű képzés, amely Esztergomban az első egyetemi szintű képzést biztosító szak.* Bővebben: <http://www.felnottoktatasesztergom.com>

² “Hungary at that time still was a communistic country, though (even when) the hard stalinistic times were over. He researched and revitalized the Hungarian and Western traditions of adult education of the pre-communistic time and became the founder and managing president of the Hungarian Folk High School Society. By building connections to adult education in West-European countries he helped to prepare the transition of his country from communism to democracy, pluralism, and international interaction.” Lásd részletesen: www.nepfoiskola.hu hír archívum 2007 Bővebben az amerikai szervezetről: <http://www.halloffame.outrreach.ou.edu/>

- Egy akkor keletkezett összeférhetlenségi látszat előírás alapján lemondott az Országos Felnőttoktatási Tanácsban betöltött tagságáról - ahová 2001-ben delegálta a minisztérium - hogy pályázhasson egy nagyszabású nemzetközi program lebonyolítására. (UNESCO,2008). A sikeres szakmai tervet a miniszter utasítására mások kivitelezték.
- 2008-ban az UNESCO 9. felnőttoktatási világkonferenciájának (Brazília) előkészületei során másokkal együtt eredményes nemzetközi közbenjárást folytatott, hogy az európai elő tanácskozásra Budapesten kerüljön sor. Őt és szervezetét végül a kulturális kormányzat kizárta a munkából, s elmozdították Gresiczki Pétert az UNESCO Magyar bizottságának akkori főtitkárát is, mert együttműködött vele. (Hiller egyik munkamegbeszélésén az volt a vád, hogy Sz. Tóth a Magyar Gárda tagja. Blöff.) Az UNESCO budapesti rendezvényével párhuzamosan, Esztergomban a Szt. Adalbert Központban nemzetközi tanácskozást szervezett az egyházak felnőttoktatási szerepéről és egyenlő jogairól.
- 2009-ben kezdeményezte, hogy a FIDESZ Minőség a kultúrában c. kulturális stratégiájához, javaslatokat magába foglaló tanulmány készüljön, a közösségi művelődésről és a népfőiskolák szerepéről. A kezdeményezés kedvező politika fogadtatása és több megbeszélés nyomán született meg a **Művelt nép – emelkedő ország. Egy kitörési esély** c. tanulmány, amelynek létrehozásában vezető szerepet vitt. A javaslatok érdemi továbbfejlesztésére és kivitelezésére eddig nem került sor.